

KOSTEL SV. VÁCLAVA NA CHLUMKU U PARDUBIC
V LISTINĚ Z ROKU 1295

František ŠEBEK

V bule papeže Bonifáce VIII. z 15.prosince 1295 pro křižovnický řád cyriaků jsou mimo jiné jmenovány tehdy existující kláštery tohoto řádu. Mezi nimi tu najdeme "...ecclesiam sancti Bartolomei in Pordobic cum sancti Aegidii et sancti Wenceslai in Chlumeck capellis ...".¹⁾ Dodejme, že pro Pardubice to je první dochovaná písemná zpráva o jejich existenci.

Z kontextu listiny jasně vyplývá, že termín "ecclesia" pisatel použil jako metonymický výraz pro "monasterium" (klášter) a termín "capellae" (kaple) potom nepochybně vyjadřuje kostely tomuto klášteru nějakým způsobem podřízené.²⁾ O jakou podřízenost šlo, nelze z formulace listiny jednoznačně stanovit. Kostely sv.Jiljí (Aegidii) a sv.Václava (Wenceslai) mohly být farními a klášter mohl tyto fary spravovat, ale mohly to být i filiální kostely ke klášternímu kostelu sv.Bartoloměje, který by potom plnil současně funkci farního kostela. Vyřešení tohoto problému má svůj význam pro správné pochopení vývoje sídlištní struktury Pardubic ve 13.-14.století, avšak je třeba se mu věnovat samostatně, protože zde nám půjde zatím jen o lokalizaci oněch dvou v citované listině jmenovaných pardubických cyriaků "podřízených" kostelů.

U kostela sv.Jiljí není sice uvedeno místo, ale z kontextu dalších údajů netřeba pochybovat, že jde o dnešní Pardubičky. Dodnes tu stojí kostel s tímto na Pardubicku ojedinělým patrociniem a toto místo tvořilo původně s dnešními Pardubicemi jeden katastr, jedny Pardubice. Proto není v úsporné formulaci papežské listiny, vycházející ze současníků zřejmé situace, u kostela sv.Jiljí znovu opakováno místní určení "Pardubice", neboť

je uvedeno předtím (a především) u kláštera. Skutečnost, že dnešní Pardubičky tvořily původně s Pardubicemi jeden katastr, vyplývá jasně z formulace listiny z 22. listopadu roku 1332, kterou Arnošt z Hostyně (první známý předek pánů z Pardubic a zakladatel města; psal se také ze Staré) daroval část Pardubic klášteru cyriaků,³⁾ přičemž touto částí Pardubic jsou právě dnešní Pardubičky. To jednoznačně dokládá vývoj tohoto místního pojmenování. Jakmile bylo totiž třeba odlišit místním názvem onu část kláštera patřících Pardubic od jiné, kde vzniklo město, začalo se jí říkat Pardubice Mnichové⁴⁾ a když tato osada přestala být "mnichů", vyvinul se postupně název "Pardubice malé" - Pardubičky,⁵⁾ který s kostelem sv. Jilji přetrval dodnes.

Podstatně složitější je lokalizace onoho kostela sv. Václava na Chlumku, jakkoliv se na první pohled zdá být jasná.

Na katastru obce Habřina (okres Hradec Králové) se nachází ve východních Čechách jediná dodnes existující lokalita Chlumeck s kostelem sv. Václava. S ním proto v roce 1914 ztotožnil J. Kurka námi hledaný kostel z listiny z roku 1295,⁶⁾ což přejali i další badatelé.⁷⁾ Celá záležitost není ale tak jednoduchá. Spolehlivé prameny o Habřině a Chlumku jsou až od druhé poloviny 14. století a vyplývá z nich, že podací právo k farnímu kostelu sv. Václava na Chlumku (plebán sídlil u filiálního kostela v Habřině) měli domácí vladykové z Habřiny a potom z Hustiřan, na jejichž panství Chlumeck ležel.⁸⁾ Důležitější je zjištění, že v pramenech z poloviny 14. století se objevuje ještě jiný kostel na Chlumku a to v děkanátu chrudimském! Toto odjinud neznámé místo musela být, jak v dalším rozboru dokážeme, nedaleko Pardubic. Z místní i věcné souvislosti s Pardubicemi lze potom nepochybně právem usuzovat, že takové místo bude daleko lépe odpovídat hledanému kostelu z roku 1295, než podstatně vzdálenější Chlumeck u Habřiny, u něhož navíc žádné souvislosti s Pardubicemi doloženy nejsou. Věnujme proto nyní pozornost dostupným údajům, které nás přivedou k naznačené lokalizaci.

O existenci farního kostela na Chlumku někde v chrudimském děkanátu informují listiny z let 1349-1351, kterými byly vyznačeny hranice roku 1344 založeného biskupství litomyšlského, přesněji řečeno listiny, v nichž praežský arcibiskup postupuje novému biskupovi správu nad kostely v děkanátu chrudimském, lanskrounském a poličském.⁹⁾ První seznam far obsahuje listina z 3. prosince 1349. Arcibiskup a pražská kapitula se v ní obracejí na

papeže se žádostí o potvrzení smlouvy o postoupení jmenovaných kostelů litomyšlské diecézi.¹⁰⁾ Listina je však bez pečeti a patrně nebyla nikdy odeslána. To vysvětluje další soupis far ve dvou listinách sepsaných ze stejných důvodů 4. listopadu 1350 - jednu vyhotovil biskup a kapitula litomyšlská,¹¹⁾ druhou arcibiskup a kapitula pražská.¹²⁾ Konečné poslední seznam far má listina papeže Klementa VI. z 12. dubna 1351, kterou potvrzuje dohodu, učiněnou na základě citovaných listin z roku 1350.¹³⁾

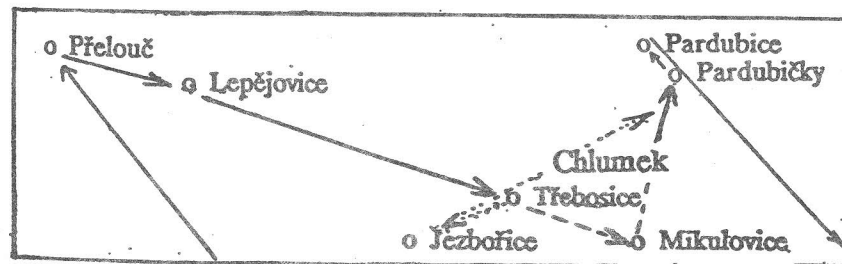
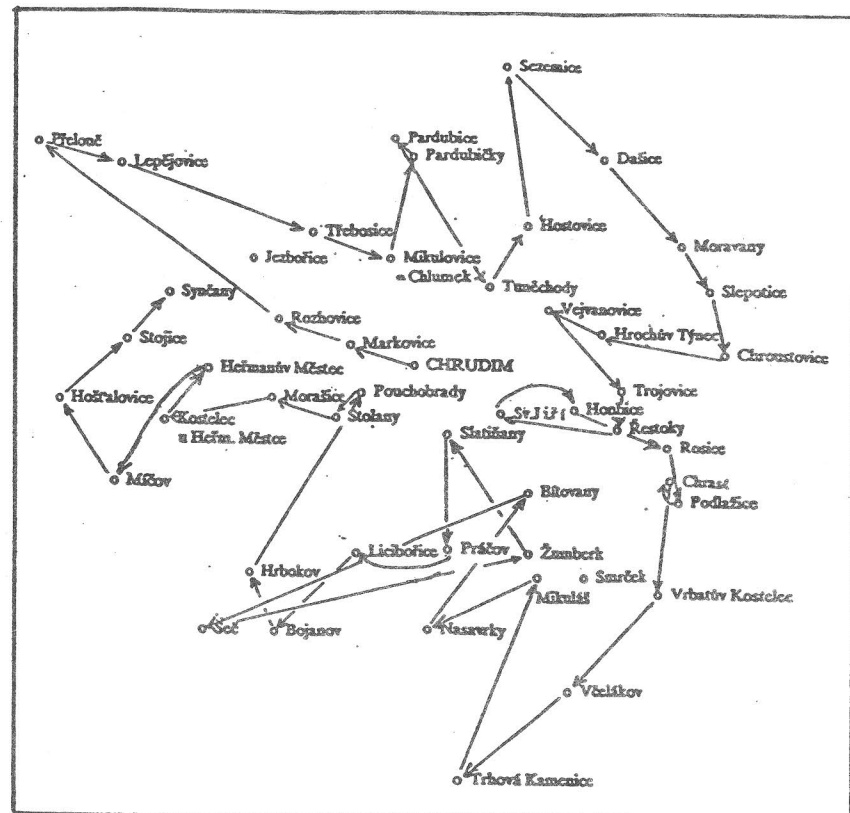
Uvedené soupisy se od sebe liší nejen transkripcí místopisných jmen, ale soupis z roku 1349 a z roku 1350 (respektive i z roku 1351) i rozdílným pořadím a počtem jmenovaných kostelů. To ovšem před nás staví nemalé překážky. Při podrobnějším srovnání zjistíme, že kostel na Chlumku uvádějí listiny z roku 1350 (1351), ale nezná jej listina z roku 1349. Ta naopak zaznamenává v chrudimském děkanátu farní kostel v Jezbořicích, který zase chybí v soupise z roku 1350 (1351), ačkoliv do litomyšlské diecéze bezesporu patřil. Z toho vyvodil K. J. Rojek již v roce 1872 zdánlivě logický závěr, že onen Chlumeck z roku 1350 (1351) je vlastně kostel sv. Václava v Jezbořicích.¹⁴⁾ Toho se přidrželi i další badatelé,¹⁵⁾ z nichž J. Tichý jej doplnil konstatováním souvislosti Chlumeck = Jezbořice z let 1349-1351 s Chlumkem, uváděným v listině z roku 1295.¹⁶⁾ Avšak i tu narážíme na vážné obtíže, které činí tento výklad nevěrohodným. Víme totiž, že Jezbořice patřily již ve 12. století olomouckému biskupovi, přičemž patronátní právo k tannímu farnímu kostelu patřilo olomouckým biskupům.¹⁷⁾ A tak bychom museli věřit bez jakýchkoli dokladů, že z neznámých důvodů někdy kolem roku 1295 získali na nějaký čas právo na tento kostel pardubičtí cyriakové, aby je záhy zase ztratili ve prospěch původního majitele. Jsou tu ale i argumenty ještě závažnější. K. J. Rojek na podporu své verze výkladu zkoumaného problému uvedl, že "...Chlumeck sluje posud okolí kostela (v Jezbořicích - pozn. F. Š.)...".¹⁸⁾ Zdá se však, že v tom vycházel z mylných informací¹⁹⁾ nebo ze svého zbožného přání. O pomístním názvu Chlumeck v okolí jezbořického kostela totiž nic neví například A. Rybička v místopisu obce z roku 1867,²⁰⁾ uvedeno není v indikační skice z roku 1839,²¹⁾ nezná jej popis a historie obce ve farní kronice z roku 1845, doplňované i v pozdějších letech, ani jezbořická obecní kronika.²²⁾ Tento název nezná ani podrobný soupis zdejších pomístních jmen ve vlastivědné monografii Pardubicko - Holicko - Přeloučsko z let 1909-1926, zde se naopak objevují pomístní názvy okolí kostela "Na kopci", "Ssutina".²³⁾ Buď jak buď, jen těžko si ale může-

me představit, že by v popisu litomyšlského biskupství byl v listině uveden farní kostel ve známé a staré osadě jen pomístním názvem! Taková verze by byla naprostou anomálií, postrádající jakékoliv opodstatnění. Nezbyvá tedy, než se pokusit vysvětlit, které místo by v chrudimském děkanátu lépe odpovídalo hledanému Chlumu a proč soupis z roku 1350 (1351) nejmenuje Jezbořice.

V této souvislosti si všimněme, že ani v jednom z rozebíraných soupisů far nenalezneme kostel sv. Václava na katastru Mikulovic, ležících nedaleko Pardubic, a patřících rovněž do chrudimského děkanátu.²⁴⁾ V roce 1938 usoudil J. V. Šimák, aniž uvedl nějaké důvody, že kostel sv. Václava na Chlumu z listiny z roku 1295 je právě mikulovický kostel.²⁵⁾ Učinil tak zajisté právem a stejně tak jej můžeme ztotožnit s Chlumkem z listiny z let 1350 a 1351. Vedou nás k tomu následující důvody:

Sledujeme-li podrobněji pořadí, v jakém jsou sepsivány jednotlivé kostely chrudimského děkanátu v traktovaných popisech litomyšlského biskupství, potom zjistíme zajímavou skutečnost. V listině z roku 1349 nelze najít v pořadí zaznamenávaných kostelů jakýkoliv systém, pořadí bylo zcela nahodilé, zato v listinách 1350 (1351) postupoval autor seznamu přesně po hranicích děkanátu od jednoho kostela ke druhému²⁶⁾ - stačí porovnat text listiny s mapou. A tato evidentní skutečnost může být i vodítkem pro nás. Soupis po zaznamenání všech klášterů a kostelů v Chrudimi začal kostelem v Markovicích, potom pokračoval do Rozhovic, Přelouče, odtud do Lepějovic a Třebosic, následuje Chlumeck, potom Pardubice s filiálním kostelem, Turněchody atd. Chlumeck tedy nutno hledat někde v prostoru mezi Třebosicemi a Pardubicemi. Zakreslíme-li si do mapy zde existující kostely, nalezneme zde právě kostel na mikulovickém kopci, popřípadě poněkud stranou ležící kostel jezbořický. Jestliže jsme jezbořický kostel z možných řešení vyloučili, potom musíme svou pozornost obrátit k Mikulovicím.

Situace Mikulovického kostela sv. Václava je totiž zcela odlišná, než v případě kostela jezbořického. Mikulovický kostel se totiž nachází osamoceně, přibližně 0,7 km vzdušnou čarou od nejstarší doložitelné zástavby obce Mikulovic,²⁷⁾ na kopci vysokém 275 m n. m. V okolí tohoto kopce, zhruba v okruhu do jednoho kilometru od kostela, probíhal v raném středověku složitý a zajímavý vývoj osídlení.²⁸⁾ Je možné, že původně mělo okolí kostela místní název Chlumeck a existovalo tu i sídliště, které časem zaniklo a místo potom, určitě do počátku 15. století, splynulo s katastrem Mikulovic. Po-

Postup, jakým byly zapsány farní a filiální kostely chrudimského děkanátu v listinách z r. 1350 a 1351, vymezujících hranice litomyšlského biskupství. Hledaný Chlumeck ležel mezi Třebosicemi a Pardubicemi - mohly to být jen Jezbořice nebo spíše kostel u Mikulovic.

loha kostela a některé archeologické nálezy k takové domněnce svádějí. Máme-li se rozhodnout pro jednu ze dvou možných variant řešení (Jezbořice versus Mikulovice), ztotožnění kostela sv. Václava na Chlumku s kostelem na mikulovickém kopci je rozhodně věrohodnější.

Pro tuto alternativu navíc svědčí i některé náznaky dochovaných pramenů o možných vazbách této lokality s Pardubicemi, respektive s cyriackým klášteřem. Pokusme se je osvětlit. V roce 1384 při svolání pardubického panství u dvorského soudu za statek odumřelý ve prospěch krále se ve výčtu vesnic patřících k tomuto panství připomíná i část Mikulovic.²⁹⁾ Výsledkem vleklého soudního sporu bylo roku 1391 rozdělení panství mezi Hanuše z Milheimu a pány z Pardubic. Jim připadlo devět vesnic (celých nebo jen částí), které připojili k panství hradu Rychmburka,³⁰⁾ mezi nimi najdeme již vzpomínanou část Mikulovic a také Pardubičky (Pardubice Mnichové). Pardubičky zřejmě získali nějakou transakcí s cyriackým klášteřem. Jemu totiž patřily, jak víme, od roku 1332, ve výčtu pardubického panství se nepřipomínají ještě v roce 1340, ale najednou se objevují v roce 1392 mezi vesnicemi, které od původního panství páni z Pardubic připojili k Rychmburku.³¹⁾ K této transakci tedy došlo někdy mezi lety 1340-1392. Než vrátíme se k našemu problému. V zápise zachycujícím v roce 1392 rychmburské panství se u Pardubic Mnichových (Pardubiček) ani u Mikulovic nehovoří o tom, že by majitelé panství také disponovali patronátním právem k tamním kostelům, ačkoliv v jiných případech je vlastnictví takového práva v tomto zápise vždy výslovně uvedeno. V případě Pardubiček to snadno vysvětlíme. Osadu získali od cyriaků nějakým způsobem páni z Pardubic, jak jsme výše doložili, právo ke kostelu nadále zůstalo klášteři. Komu však patřilo v případě Mikulovic? Tu si povšimneme, že když byl po husitských válkách pořizován nový soupis rychmburského panství,³²⁾ najednou se u Mikulovic vlastnictví patronátního práva ke kostelu uvádí. Jeho absenci v roce 1392 a potom výskyt v první polovině 15. století, aniž se změnilo cokoli v majetkových poměrech k obci, bychom mohli vysvětlit analogicky s Pardubičkami tím, že sice vesnice (respektive její část) patřila pánům z Pardubic, zatímco právo ke kostelu zůstalo cyriakům. Situace se změnila, když klášter za husitských válek zanikl. Tehdy došlo k obvyklé usurpaci jeho majetku světskou vrchností. Evidentní vztah Mikulovic k Pardubicům a možná vazba kostela ke klášteři cyriaků podporuje naši verzi o spojení Chlumeck = poloha u kostela sv. Václava v Mikulovicích.

Při zvažování všech pro a proti zbývá vysvětlit, proč listiny z let 1350 (1351) neuvádějí faru v Jezbořicích, ačkoliv do litomyšlské diecéze patřila. Vysvětlení je po mém soudu prosté. Studujeme-li podrobněji soupis kostelů ostatních děkanátů, zjistíme, že pisatelé oněch listin zapomněli na řadu kostelů. Jmenujme například v děkanátu vysokomyštském kostel v Újezdě, který se rovněž vyskytuje v listině z roku 1349, ale není v listinách z let 1350 (1351). Obráceně zase v děkanátu lanškrounském chybí v listině z roku 1349 fara v Jablonném, ale nezapomnělo se na ni v seznamech z let 1350 (1351). V děkanátu poličském zcela chybí kostely v Semaníně a Mikulči, patrně sem měl být zapsán i kostel v Telecím atd.³³⁾ Takový byl jistě i důvod absence jezbořické fary v listinách z let 1350 (1351) a ze stejných důvodů chybí farní kostel na Chlumku, tj. kostel na mikulovickém kopci, v listině z roku 1349.

Ze všech v úvahu přicházejících možností je lokalizace kostela sv. Václava na Chlumku z listiny z roku 1295 i písemností z let 1350 (1351) na mikulovický kopec nejpravděpodobnější a nejvěrohodnější. Kostel u Habřiny je od Pardubic příliš vzdálený a žádné věcné souvislosti doloženy nejsou. Listiny z roku 1350 (1351) lokalizují kostel na Chlumku navíc přímo do chrudimského děkanátu. Jejich rozbor ukázal, že jej musíme hledat někde v prostoru mezi Třebosicemi a Pardubicemi. Zde by to mohly být jen dva kostely - v Jezbořicích a Mikulovicích. Jezbořický kostel můžeme vyloučit, neboť by v listině vymezující hranice biskupství nebyla farní osada označena jen nějakým pomístním názvem, nehledě na to, že věcné souvislosti s Pardubicemi jsou značně problematické. Zbývá tedy kostel mikulovický, který stojí osamoceně a mohlo zde existovat místní označení Chlumeck, snad tu kdysi existovala i osada. Dochované prameny naznačují možné vazby této lokality s cyriackým klášteřem v Pardubicích. Řadu dalších zajímavých zjištění by mohl nepochybně přinést případný stavebně historický rozbor dnes zbarokizované budovy kostela, okolí si jistě zaslouží zvýšenou pozornost i z hlediska archeologického a dalšího celkového výzkumu středověkého osídlení.

Poznámky:

1) J. Emler (ed.), Regesta diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae (dále RBM) II, Praha 1892, č. 2751, s. 1201. V edici uvedeno jméno Pardubice jako "Pordoby". Text listiny je znám z opisu v bule papeže Julia II. z roku 1507, kterou vydal F. Piekosiński (ed.), Kodeks dyplomatyczny małopolski (1178-1386). Monumenta mediaevi historiae res gestas Poloniae

illustranta, III., Krakov 1876; č.125, s.147-150. Výše uvedené znění jména "Pordobic" používám podle této listiny z roku 1507, konkrétně podle její fotokopie.

2) Viz k tomu P.Sommer, K postihnutelnosti terminů ecclesia a capella v archeologických pramenech, Archeologia historica 7, 1982, s.453-469, zejména pak J.Šilhan, Kaple a kaplan, Archeologia historica 6, 1981, s.248-251, kde uvedeny další analogie.

3) "... ego Ernestus de Hostine ..., quod bona fide ... donavi et dedí villam meam Pordowitz ... devotis et religiosis fratribus ... in monasterio sancti Bartolomaei ibidem in Pordowitz degentibus... Originál listiny se nachází ve Státním ústředním archivu v Praze, fond Archiv pražského arcibiskupství, inv.č.4. Viz též J.N.Zimmermann (ed.), Diplomatische Geschichte der aufgehobenen Klöster, Kirchen und Kapellen in der königl. Hauptstadt Prag. Praha 1837, Urkunden, s.4-5. K tomu dále F.Šebek, Listina Arnošta z Hostyně z r.1332 pro pardubické cýriaky, Informační zpravodaj Klubu přátel pardubického muzea 1990/1-3, s.1-5.

4) Poprvé doloženo v zápise v deskách zemských z 8.června 1392. Viz J.Emler (ed.), Reliquiae tabularum terrae regni Bohemiae (dále RT) I, Praha 1870, s.547-548.

5) Místní a věcnou souvislost jména Pardubice Mnichové a Pardubičky dokládají jednoznačné trhové smlouvy Viléma z Pernštejna a jejich schválení králem Vladislavem II. z let 1491-1493. Viz edice Archiv český (dále AČ) IV, s.528,529, XVI, s.401, 404, 472, 473.

6) J.Kurka, Archidiokanáty kouřimský, boleslavský, hradecký a diecéze litomyšlské (mistopis církevní do r.1421). Praha 1914, s.450.

7) Např. J.Sakař, Dějiny Pardubic n.l., III, Pardubice 1926, s.1, pozn.8 (ovšem zde mylný údaj o vztahu filiace mezi kostelem na Chlumku a v Habříně), naposledy též Umělecké památky Čech I, Praha 1977, s.359.

8) Viz J.Kurka, Archidiokanáty, s.450, A.Sedláček, Hrady, zámky a tvrze Království českého II, Praha 1883, s.242.

9) Podrobněji o jednáních o vymezení hranic biskupství viz Z.Nejedlý, Dějiny města Litomyšle a okolí I, Litomyšl 1903, s.106-108.

10) Originál v zemském archivu v Brně, poslední edice RBM V/2 č.746, s.381-382 (edd. B.Rynešová - J.Spěváček).

11) Originál původně v archivu rajhradském, potom v zemském archivu v Brně, edice V.Brandl (ed.), Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae VIII, Brno 1873, č.52, s.26-27.

12) Originál v Okresním archivu Svitavy se sídlem v Litomyšli.

13) Viz L.Klicman (ed.), Monumenta Vaticana res gestas Bohemias illustrantia I, Praha 1903, č.1333, s.700-703.

14) J.K.Rojek, Biskupství Litomyšlské, Památky archeologické (dále PA) IX, 1871-1873, s.741.

15) Viz např. Z.Nejedlý, Dějiny Litomyšle, s.741.

16) J.Tichý, Jak vznikla pověst o templářském klášteře v Jezbořicích, Časopis Společnosti přátel starožitnosti českých, 1949, s.186-188.

17) J.Kurka, Archidiokanáty, s.635, F.K.Rosůlek, Pardubicko - Holicko - Přeloučsko (dále PHP) III, Pardubice 1909-1926, s.298 an.

18) J.K.Rojek, Biskupství Litomyšlské, s.741.

19) Z vlastní zkušenosti uvádím, že když jsem před lety shromažďoval od místních pamětníků údaje o pomístních názvech v Mikulovicích, byl jsem informován, že u mikulovického návrší s kostelem je blízko skutečné poloha Chlumek - s odvoláním na pověst o vzniku kostela, zachycenou v Devotyho farní kronice. Teprve později, při konfrontaci s tímto pramenem, jsem zjistil, že jde ve skutečnosti o pomístní název "Podhájské". Viz též

J.Nechvíle, Mikulovice, Method 7, 1881, s.124-127.

20) A.Rybička, Procházky po okolí Chrastecském a Heřmano-Městeckém, PA VII, 1867, s.568-571.

21) Státní oblastní archiv (SOA) Zámorsk, fond Velkostatek (Vs) Pardubice, mapa č.357.

22) Farní kronika Jezbořic, uložena ve farním úřadě Třebosice; I.díl obecní kroniky Jezbořic z let 1931-1940, uložena na obecním úřadě Jezbořice.

23) PHP III, s.297.

24) J.K.Rojek, Biskupství Litomyšlské, s.741 to zdůvodňuje tvrzením, že "...dobře mohl kostel filiální býti do Jestbořic...". To ale odporuje skutečnosti, neboť právě seznam far z roku 1350 (1351) důsledně uvádí i kostely filiální. A.Rybička, Procházky v okolí Chrudimském, PA I, 1852, s.311 to vysvětluje zase tvrzením, že kostel vznikl až ve druhé polovině 15.století. Tomu ale odporují známá fakta - viz např. údaje uváděné J.Nechvíle, Mikulovice, s.124 a J.Kurka, Archidiakonáty, s.655 aj.

25) J.V.Šimák, Středověká kolonizace v zemích českých. České dějiny I/5, Praha 1938, s.1248, pozn.č.1.

26) Pouze z hornaté oblasti mezi Trhovou Kamenicí, Sečí a Slatiňany byl tento systém porušen.

27) O nejstarší doložené výstavbě Mikulovic si lze učinit představu z indikační skicy z roku 1839, SOA Zámorsk, Vs Pardubice, mapa č.374.

28) Z období raného středověku jsou zajímavé nálezy kostrového pohřebiště z katastru Dražkovic (asi 800 m od mikulovického kostela) s nálezy esovitých záušnic a s noži v hrobech. Viz V.Diviš, Řadové hroby u Dražkovic, PA XII, 1882-1884, s.474-475. Pomineme-li bližší nelokalizovaný nález slovanského osídlení (keramika pražského typu) z Dražkovic (viz I.Borkovský, Staroslovanská keramika ve střední Evropě. Studie k počátkům slovanské kultury, Praha 1940, s.63), potom stojí za zmínku nálezy z rozhraní katastru Dražkovic, Blata a Starých Jesenčan (viz J.Sigl, Slovanské osídlení Pardubic, Zprávy Klubu přátel Pardubicka 1977, s.30-31), případně nález pozdní hradištní keramiky na poli na severním okraji Medlešic, po pravé straně silnice Chrudim - Pardubice (viz J.Sigl, in Výzkumy v Čechách 1974, Archeologický ústav ČSAV Praha 1977, č.122, s.116). Z bezprostředního okolí mikulovického kostela jsou zatím k dispozici z povrchových sběrů nálezy mladší (nejstarší je zatím keramika z druhé poloviny 15.století, viz vlastní sběry, děkují též za sdělení dr.J.Siglovi z Muzea východních Čech v Hradci Králové).

29) Viz protokol soudního projednávání odumrté Pardubic v deskách dvorských, kniha provolací z let 1380-1394, ed. G.Friedrich 1921 in AČ XXXI, č.23, s.5-7.

30) Viz J.Sakař, Dějiny Pardubic I, s.20-22.

31) RT I, s.547.

32) Zápis je v deskách dvorských kn.č.21, list G XII, s.327, výpis in AČ XXXVI, s.754. Týká se projednávání odumrti na rychmburském panství od roku 1437 a zápis byl vyhotoven ve prospěch Jana Parduse z Vratkova roku 1456 - viz dále třetí kniha provolací z let 1411-1448. ed. G.Friedrich 1941 in AČ XXXVI, č.29, s.751 an.

33) Podrobnější údaje o těchto kostelích viz J.Kurka, Archidiokanáty, s.683, 693-694, 704, Z.Nejedlý, Dějiny města Litomyšle, s.115-118.

(pozn.red.: tato studie vznikla pro nerealizovaný sborník "Pardubicko 1" v roce 1984)

ST.-WENZELS-KIRCHE IN CHLUMEK BEI PARDUBICE
IN DER URKUNDE VOM JAHRE 1295

František ŠEBEK

ZUSAMMENFASSUNG

In der ersten erhaltengebliebenen schriftlichen Nachricht über die Existenz der Stadt Pardubice, der Urkunde des Papsten Bonifatius VIII. vom 15. XII. 1295 (RBM II. Nr. 2751, S. 1201), spricht man auch von der St.-Wenzels-Kirche in Chlumeck, die dem Konvent der Pardubicer Zyriaken unterstellt war. Diese Lokalität ist heute nicht bekannt. Auf Grund der Analyse der in der bisherigen Literatur enthaltenen Ansichten über die Lokalisierung dieser Kirche und auf Grund der Interpretation des Zeugnisses der Urkunden von Jahren 1349-1351, die die Grenze des Bistums von Litomyšl bestimmen (RBM V, Nr. 746, S. 381-382; CDM VIII, Nr. 52, S. 26-27; MVB I, Nr. 1333, S. 700-703), kann man urteilen, daß die gesuchte Kirche höchstwahrscheinlich mit der St.-Wenzels-Kirche in Mikulovice bei Pardubice identisch ist. Bei dieser isoliert stehenden Kirche verlief archäologischen Funden nach eine komplizierte Siedlungsentwicklung etwa seit dem 10. Jahrhundert, noch vor der Gründung der Kirche. Die ursprüngliche Gemeinde Chlumeck in deren Nähe vereinigte sich anscheinend bis zum Ende des 14. Jahrhunderts mit dem heutigen Dorf Mikulovice.